

інтересами, мотивацією, здібностями, індивідуально-психологічними характеристиками особистості, а також умовами життя у соціальному середовищі і досвідом індивіда.

Список використаних джерел:

1. Гушлевська І. Поняття компетентності у вітчизняній та зарубіжній педагогіці / І. Гушлевська // Шлях освіти. – 2004. – № 3 – С. 15–18
2. Дударьов В. Професійна компетентність соціальних працівників: методи управління / В. Дударьов // Грані. – 2015. – № 4. – С. 27–32.
3. Карпенко О. Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників в умовах університетської освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук : спец. 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти / О. Карпенко – Київ, 2008. – 48 с.

Анна Колпінська

Науковий керівник: к. і. н., доц. Дудник О.В

ВІННИЧЧИНА В ДОБУ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ СЕР. XVII ст.

Минуле кожної країни і кожного народу ототожнюється в історичній пам'яті поколінь з епохальними, перемінними подіями і періодами, які за збігом часу не втрачають своєї актуальності.

Українська національна революція середини XVII ст. кардинально змінила історичну долю українського народу і після кількох століть підневільного бездержавного існування вивела на шлях самостійного розвитку побудови національної держави. 370-річчя початку Національно-визвольної революції під проводом Богдана Хмельницького (травень 2018 р.) є слушною нагодою привернути увагу до надзвичайної важливої сторінки минулого.

Тривалий час терени Вінниччини перебували в епіцентрі Національної революції 1648-1676 рр. Геополітичне розташування цієї землі суттєво вилинуло на історичний розвиток цього краю.

Про події Визвольної війни українського народу середини XVII століття, які переросли в Українську національно-визвольну революцію, нагромаджено значну кількість першоджерел та дослідницької літератури. Переважна більшість матеріалів присвячена висвітленню місця та ролі окремих земель України і, зокрема Вінниччини [1-3].

Враховуючи стратегічне значення Поділля у майбутній боротьбі, Б. Хмельницький направив сюди Івана Ганжу та Максима Кривоноса, під керівництвом яких козацько-селянські загони влітку 1648 р. захопили

міста Погребище, Немирів, Тульчин, Шаргород. Проти повстанців виступив один з кращих полководців Речі Посполитої князь Ярема Вишневецький. Перша сутичка відбулася під с. Махнівкою. Значну перемогу одержали козаки, коли оволоділи Барською фортецею, що мала велике стратегічне значення для збереження польського панування на Правобережній Україні.

У результаті військових дій 1648-1649 рр. на теренах краю відбувалося становлення нового адміністративно-територіального устрою України. За наказом Б. Хмельницького були створені полки, зокрема Барський, Могилівський, Животівський, Кальницький чи Вінницький (на чолі з І. Богуном) та Брацлавський (під проводом Д. Нечая). Вінниця до 1653 р. була складовою Кальницького полку, а протягом 1653-1667 рр. – центром. На початку Кальницький полк мав 19 сотень, до яких входило 2046 реєстрових козаків [4, с. 66].

У січні 1651 р. війська шляхти, порушивши Зборівську угоду (1649), знову напали на Брацлавщину. Командуючий посполитим військом Марцін Каліновський захопив ряд замків між Бугом і Дністром, енергійним ударом здобув містечко Красне (тепер с. Красне Тиврівського району). У цьому бою героїчно загинув брацлавський полковник Данило Нечай. 28 лютого польсько-шляхетське військо, кероване Каліновським, підійшло до Вінниці, яка навесні 1651. р. була на кордоні з польськими військами. Тут були незначні, порівняно з польсько-шляхетським військом, козацькі сили. Богун вирішив затримати польське військо до приходу допомоги від Богдана Хмельницького. У цей же день відбувся перший бій під Вінницею. Залишивши частину козаків свого полку в місті, Богун з кінним загоном виступив проти ворожих сил – кінних авангардних частин на чолі з Лянцкоронським [3, с. 45].

Вранці 11 березня обидва війська зустрілися по різних берегах Бугу біля Вінниці. Лянцкоронський займає передмістя (територія сучасного Старого міста) та замок на острові Кемпа. Навпроти з Мурів виїздить загін козацької кінноти на чолі з Богуном. Зі сторони острівного замку польська кіннота хоробро кидається в атаку. Козаки починають панічно відступати в сторону міста і тут відбувається та подія, з якою зазвичай і пов'язують Вінницьке льодове побоїще. Загін Лянцкоронського з двома хоругвами Киселя і Мелешка провалюються в заздалегідь прорубані за день то того, притрушені сіном і соломою та заметені снігом ополонки. Відступаючі жертви раптово перетворюються на мисливців. Розгром був страшним: загинуло багато вояків з польської сторони, обидва ротмістри Кисіль та Мелешко потонули в крижаній вінницькій воді.

12 червня 1652 р. українське військо одержало блискучу перемогу над поляками під Батогом (урочище поблизу с. Четвертинівка Тростянецького району). Це був воєнний реванш за поразку під Берестечком [2, с. 194].